

Finnbogi Arge, landsstýrismaður í vinnumálum

Lívið verður ekki endursent

Finnbogi Arge, landsstýrismaður í vinnumálum, er sera fegin um at tingmanningin hefur víst honum stórt so álit. Hann er til reiðar at royna henda kjansin aftrat í føroyskum politikki

– Fært tú eitt tilboð, hevur møguleikan at taka av ella at lata vera. Tekur tú av, veitst tú ikki hvat tú endar, men tú fært høvi at royna. Eg eri eg takksamur fyri at eg slapp at royna einaferð aftrat, sigur Finnbogi Arge

DAGNY JOENSEN
JENS KR. VANG

Á valinum í 1990 kom Finnbogi Arge í tingið fyri Sambandsflokkinn. Har var hann í tvey ár, men fór úr flokkinum, tí hann var ósámdur við førdá politikkinn, ið ikki stóð mót við tað, sum flokkurin hevði sagt seg vilja fremja. Hann gjørdist uttanflokká tingmaður.

Á valnumhesaferð stillaði hann upp fyri Fólka-flokkinn, men fekk ikki ting-sess.

Finnbogi Arge fekk kortini í boðið at gerast landsstýrismaður í vinnumálum, og tók av.

– Ert tú ikki bangin fyri at trúvirðið titt rýkur, tá tú frá at vera sambandsmaður skifti til borgarlaga Fólka-flokkinn, og nú situr í sjálfstýrissamgongu, sum skal skapa Føroyum fullveldi?

– Tað at fara frá einum flokki, sum stendur fyri sambandi og inn í annan flokk, sum stendur fyri sjálfstýri og sjálvbjargni er kanska eitt langt lopp, men upprunaligur var eg limur í Fólka-flokkinum, tó at eg ikki var aktivur limur.

– Eg ætlaði mær ikki at stilla upp hesaferð, hóast eg hevði innlimað meg í Fólka-flokkinn.

– Tá eg varð biðin um at stilla upp, helt tað vera rættast kortini, av tí at eg hevði broytt áskoðan og ástandi, at eg hevði gjørt eitt mistak á tjóðskaparlaga økinum.

Varð eg ikki valdur, fór eg at gevast í føroyskum politikki med alla, sigur Finnbogi Arge.

Um tað at broyta politiska áskoðan og flyta úr Sambandsflokkinum í Fólka-flokkinn, sigur Finnbogi Arge:

Eg helt at teir meintu tað í álvára

– Eg helt veruliga, at Sambandsflokkurin meinti tað í álvára, tá sagt varð at stór broyting skulda fara fram í flokkinum, sum gjørdi tað møgulegt at gera munagott politiskt arbeiði, eins og flokkurin gjørdi eitt ávíst arbeiði fyri at fáa meg at stilla upp í 1990.

– Tá varð sagt í Sambandsflokkinum, at heimastýrislógin var so við, at hon kundi stevna ímóti loysingini. Har kundi nógv gerast, tó at vit frameftur skuldu

vera í ríkisfelagsskapinum.

Tað helt Finnbogu Arge ljóða áhugavert, og tá tað eisini stóð í stevnuskránni hjá Sambandsflokkinum, at heimastýrislógin skuldi dagførst og neyðugar broytingar gerast, vildi hann royna.

– Í dag kann eg siga: Eg fór uppí Sambandsflokkinn undir skeivum fortreytum. Sum limur í flokkinum var eg altíð mettur sum sjálfstýrismaður av einum bólki í flokkinum.

– Tað hevur havt nógv at týða fyri meg, at vit hava búskaparligt frælsi. Tað er fyrirteytin fyri tjóðskaparlíggum frælsi. At hava tjóðskaparligt frælsi, men at aðrir skulu stýra hesum við lánsveitingum og treytum, er ikki nakað veruligt sjálfstýri, sigur Finnbogi Arge.

Tað, sum seinastu árin er farið fram í føroyskum politikki heldur Finnbogi Arge vera, at vit eru vordin varug við, at dansk áhugamál – hóast vit eru í ríkisfelagsskapi við danir – ikki altíð gagna Føroyum.

Danir gloymdu føroysku áhugamálini

– Bankamálið er myndin av eini ósemju, har danska stjórnin kom í tvístøðu og rættiliga sjónliga tók dansk áhugamál framum okkara. Teir arbeiddi bert fyri Den Danske Bank og „gloymdu“ føroysku áhugamálini. Her gjørdi danir eitt stórt mistak.

– Eg var í Sambandsflokkinum, tá bankamálið kom. Har hendi nógv og tað gekk rættiliga skjótt fyri seg, men tá ósemjan í 94 og 95 var í hæddini, tók eg avleiðingarnar, og fór úr Sambandsflokkinum.

Finnbogi Arge sigur seg ongantíð at hava verið í tvístøðu við seg sjálvan, tí hann segði frá, tá viðurskiptini ikki kundu góðtakast. Tað var hansara avgerð, og so mátti hann taka avleiðingarnar av tí.

– Tað er greitt, at hetta mugu vit sjálvi gera nakað fyri at broyta. Eg eri sannførdur um, at vit mugu taka avleiðingarnar og góðtaka, at bert føroyingar einsamallir kunnu røkja síni áhugamál til fulnar. Vit mugu taka ræði og fíggarliga ábyrgd av landinum, sigur Finnbogi Arge.

Viðvíkjandi floksskiptin-

um, sigur Finnbogi Arge, at tað er lógið, at eingin setir spurnartekin við um ein borgari skiftir áskoðan og velur ein annan flokk, ella annan persón enn á seinasta vali. Tað er loyvt veljararunum, og tað verður góðtikið.

Politikarin veit hvat fyrferst

– Eg veit at nógv halda, at ein politikari skal vera støðufastur. Hann skal ikki skifta áskoðan ella meining. Tað er nokk so lógið, tí júst politikarin, sum arbeiðir dagliga í politikki, hevur størri innlit enn vanligi borgarin, og veit hvat fyrferst.

– Nú skal tú vera landsstýrismaður í sjálfstýrissamgongu?

– Her er eisini nógv borgarligt í Samgonguskjalið er ábending um hvat skal henda, men semja skal vera um tey mál, sum vit leggja niðan í tingið.

Tað eru tær givnu umstøðurnar, teir ytru karmarnar, sum hava týðning. Tað er tilfeingið sum vit hava, ið er tillutað á fíggarlógini, og sum gera av, hvør politikkur verður førdur.

– Hvat dæmar tær samgonguskjalið?

– Mær dæmar tað væl. Besti parturin er, at vit gera upp við ríkisrættarlíggja støðu okkara, og taka avleiðingarnar av tí, sum er hent, og siga, at nú mugu vit taka ábyrgd av okkara viðurskiptum, og hervið fyrireika okkum til broytingarnar.

– Tað verður sagt at vinnulívið skal úbyggjast, gera langtíðarætlanir o.s.f. Hvat leggur tú í hetta?

– Vit skulu gera langtíðarætlanir á øllum økjum, og skulu hava skipaðar reglur soleiðis, at allir partar vita, hvørji mál skulu fremjast.

– Tað er væl náttúrligt at vit skulu hava ein málsetning í hvørjum vinnuøki sær. Tað skal eitt og hvørt virki hava.

– Hetta skal landsstýrismaðurin í vinnumálum vísa á ella broyta, um tað er hetta hann vil fremja.

– Tí skulu fremja verulig tiløk á útoygjgum og á smáplássum. Er hetta ein nýggj bygdamenning?

– Vit skulu ansa eftir at føroyska samfelagið bert verður útbýgt í og uttan fyri

Havnina. Tað er tí náttúrligt at ein miðspjæðing fer fram. Gera vit einki, endar alt í Havn. Tí mugu vit vera á varðhaldi, at ikki tað sama hendir í Føroyum, sum t.d. í Íslandi, har størsti parturin av fólkinum býr í Reykjavík.

Ikki ráð at lata útoygjar avfólkast

– Okkara land er so lítið, og tí hava vit ikki ráð at lata útoygjarnar avfólkast.

– Vit kunnu eisini spyrja, hvat tað er sum ger at fólk ikki vilja búgva í útjødarnum. Tað er ógvuliga avmarkað hvat vit kunnu gera vinnuliga, men vit skulu t.d. ikki gera ferðaaetlanir so vánaligar, at fólk ikki tíma at búgva á bygd.

– Álívinnan er eisini øki hjá landsstýrismanninum í vinnumálum, og hon er eitt

av amboðunum, sum kann nýtast fyri at varðveita virksemið í útjødarnum.

– Tað er náttúrligt at hava smoltstøðir o.á á bygd, men so mugu vit tryggja, at forðingar ikki verða lagdar fyri úthyggingini, sum førir við sær, at alt verður samlað á stórru plássunum, sigur Finnbogi Arge.

Sosíalúrin vitjaði í Tinganesi fyrsta arbeiðsdagin hjá nýggja landsstýrinum, og tí er ikki stórt at frætta um framtíðarvónirnar.

Nýggi landsstýrismaðurin í vinnumálum heldur tað vera spennandi at fara til verka.

– Serliga áhugavert er hetta, tá eg hugsi um bakstíð eg havi verið fyri í Sambandsflokkinum.

Fingjið nýggjan kjans
– Kennist tað sum ein upp-

reisn?

– Ja, tað kennist soleiðis, og serliga, at tingmanningin hevur givið mær so stórt álit.

– Tú kanst væl seta spurnartekin við – og tað gera ivaleyst nógv – at eg fái eitt álitisstary nú, hóast eg ikki varð valdur í tingið.

– Eg havi fingið ein nýggjan kjans í politikki, sum eg ikki hevði ventað, og tað eri eg takksamur fyri, sigur Finnbogi Arge, og heldur fyri: – Kona mín plagar at siga, at lívið ikki hevur nakra endursending.

– Tað ræður um at brúka teir møguleikar sum tú fært í lívinum. Tú kanst velja at taka av ella at lata vera. Tekur tú av, so veitst tú ikki hvar tú endar, men so noyðist tú at taka avleiðingarnar. Tað er hetta eg vil royna, sigur Finnbogi Arge.